

Бондаренко О.М.
*Національний Технічний Університет
«Харківський Політехнічний Інститут», асистент*

НОВОВВЕДЕННЯ У РЕГУЛЮВАННІ РИНКУ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

21 грудня 2017 року Верховна Рада затвердила Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» за № 2258-VIII (надалі Закон № 2258). Цей закон розроблений з метою приведення норм національного законодавства у сфері аудиторської діяльності у відповідність з законодавством ЄС. Закон № 2258 вступив в силу 01.01.2018 р., але почне діяти з 01.10.2018 р.

З початком застосування Закону № 2258 Аудиторська палата України втратить статус єдиного незалежного органу, який регулює аудиторську діяльність в нашій державі. Регулювання ринку надання аудиторських послуг стає дворівневим. Усі аудитори в Україні будуть підпадати під суспільний нагляд, відповідальним за який стане Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Статут цього утворення буде затверджувати Міністерство Фінансів України. Орган суспільного нагляду буде складатися з Ради нагляду за аудиторською діяльністю (далі – Рада нагляду) та Інспекції із забезпечення якості (далі – Інспекція).

До Ради нагляду увійдуть 7 осіб, серед яких – представники Міністерства Фінансів, НБУ, НКЦПФР, Нацкомфінпослуг та троє не практикуючих осіб. Інші міністерства та відомства зможуть делегувати по одному представникові до номінаційного комітету, який обере до Ради нагляду трьох членів з числа непрактикуючих осіб.

До головних повноважень Ради нагляду відносяться: затвердження проектів нормативно-правових актів з регулювання аудиторської діяльності; нагляд за діяльністю АПУ; нагляд за діяльністю Інспекції; прийняття рішень про запровадження дисциплінарної справи по відношенню до аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, а також рішень по накладанню адміністративних стягнень; затвердження графіку перевірок контролю якості та інше.

Інспекція буде забезпечувати організаційно-технічну та методичну частину діяльності Ради нагляду. До її основних повноважень буде належати проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

При Органі суспільного нагляду буде функціонувати комісія з атестації, відповідальна за атестацію (здачу іспитів) нових та професійне навчання вже існуючих аудиторів.

Для забезпечення фінансування діяльності Органу суспільного нагляду аудитори, які надали послугу з обов'язкового аудиту підприємств, що

становлять суспільний інтерес, зобов'язані з кожного договору надання таких послуг сплачувати:

- фіксований внесок, розмір якого становить три мінімальні зарплати, що встановлені законом на 1 січня звітного року, з кожного аудиторського звіту, що підготовлений за результатами надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємств, що становлять суспільний інтерес;
- внесок у відсотках від суми винагороди (без урахування ПДВ) по договору надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємств, що становлять суспільний інтерес, але не більше 2% суми такої винагороди. Кінцевий розмір внеску у відсотках встановлює Кабінет Міністрів України.

Аудиторській палаті України делегують деякі повноваження Органу суспільного нагляду і вона переформатується в професійне об'єднання, членами якого стануть не тільки аудитори, але й аудиторські фірми. АПУ залишиться неприбутковою організацією та буде здійснювати професійне самоуправління аудиторською діяльністю, але у дещо скороченому форматі. Зокрема, АПУ не буде приймати нормативні акти, проводити сертифікацію бажаючих займатися аудиторською діяльністю та не зможе контролювати якість аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, що здійснюють обов'язковий аудит.

В складі АПУ залишається також секретаріат для ведення поточних справ і комітет з контролю якості аудиторських послуг з метою забезпечення здійснення перевірок аудиторів та аудиторських фірм.

До основних повноважень АПУ будуть відноситися:

- реєстрація аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, окрім тих, що здійснюють обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес;
- контроль за безперервним навчанням аудиторів, окрім тих, що здійснюють обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Аудиторські фірми, які будуть здійснювати обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес, буде контролювати безпосередньо Орган суспільного нагляду. Усі інші аудиторські фірми контролюватиме АПУ. Але оскільки свої повноваження Орган суспільного нагляду частково делегує АПУ, він вправі переглядати її рішення.

АПУ буде утримуватися за рахунок членських внесків, розмір яких буде встановлюватися на з'їзді аудиторів України. Разом з тим відмінена плата за включення до Реєстру аудиторів та аудиторських фірм.

Також для забезпечення фінансування діяльності АПУ тільки аудитори, що надають послуги з обов'язкового аудиту (але не підприємствам, що становлять суспільний інтерес) з кожного договору надання послуг повинні сплатити:

- фіксований внесок, який складає 0,3 мінімальної зарплати, встановленої законом на 1 січня звітного року, з кожного аудиторського звіту за результатами аудиту;
- внесок у відсотках від суми винагороди (без урахування ПДВ) за договором надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту, але не більше 2% суми такої винагороди.

Розмір такого внеску у відсотках визначає АПУ, і він не може перевищувати внесок, що сплачується на користь Органу суспільного нагляду аудиторами, які здійснюють обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Сушко Д. Новые правила игры на рынке аудиторских услуг // Всё о бухгалтерском учёте. – 2018. – № 22. – С. 25-29.